

ingediend op **540** (2025-2026) – Nr. 1
21 oktober 2025 (2025-2026)

Voorstel van decreet

van Filip Brusselmans, Klaas Sloomans,
Bart Van Opstal, Mercina Claesen en Chris Janssens

tot wijziging van het decreet van 10 maart 2023
over de subsidiëring van het
sociaal-cultureel volwassenenwerk,
wat betreft het opheffen van de bepaling
dat het subsidiebedrag maximaal 25 procent lager
mag liggen dan het effectief toegekende bedrag
voor het laatste werkjaar
van de voorafgaande beleidsperiode

TOELICHTING

1. ALGEMENE TOELICHTING

Artikel 31, tweede lid, van het decreet van 10 maart 2023 betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk, bepaalt dat voor organisaties die een positieve evaluatie en een positief advies hebben ontvangen, het subsidiebedrag maximaal 25 procent lager mag liggen dan het effectief toegekende bedrag voor het laatste werkjaar van de voorafgaande beleidsperiode. Die bepaling beperkt op onevenredige wijze de beleidsvrijheid van de Vlaamse Regering bij de toekenning van subsidies. Hoewel de decreetgever bevoegd is om algemene criteria vast te leggen, mag hij de uitvoerende macht niet in die mate binden dat de noodzakelijke discretionaire afweging – die inherent is aan het begrotings- en subsidiebeleid – wordt uitgehold.

Het vastleggen van een minimale subsidiegarantie van 75 procent voor bepaalde organisaties verhindert dat de regering haar beleid kan aanpassen aan veranderde maatschappelijke behoeften, budgettaire omstandigheden of politieke prioriteiten. Op die manier ontstaat de facto een verworven recht op subsidiëring, terwijl subsidies per definitie geen blijvend karakter hebben en telkens opnieuw moeten worden gemotiveerd op basis van actuele beleidsdoelstellingen. Door die bepaling wordt het beleidsinstrument subsidie veeleer een structureel financieringsmechanisme, waardoor het primaat van de politiek – en de daaraan verbonden verantwoordelijkheid om middelen doelmatig en billijk te verdelen – onder druk komt te staan.

Bovendien creëert de bepaling een ongerechtvaardigd onderscheid tussen organisaties die al eerder werden gesubsidieerd en nieuwe of hernieuwde spelers die voor het eerst instromen. Die eerste groep van organisaties geniet als het ware van een garantie op het behoud van minstens 75 procent van hun eerdere subsidie, terwijl nieuwkomers volledig afhankelijk blijven van de beleidsruimte van de regering. Dat verschil in behandeling is niet objectief of redelijk te verantwoorden in het licht van het doel van het decreet, namelijk het bevorderen van een dynamisch, kwaliteitsvol en toekomstgericht sociaal-cultureel volwassenenwerk. De kwaliteit van de werking wordt al beoordeeld via de evaluatie- en adviesprocedures. Het toevoegen van een bijkomende financiële ondergrens biedt daarom geen extra kwaliteitswaarborg, maar bevoordeelt alleen historische spelers en belemmert vernieuwing in het veld.

Door die ongelijke behandeling worden de openheid van het sociaal-cultureel landschap en de doorstroming ernstig beperkt. Organisaties die al deel uitmaken van het systeem, worden structureel beschermd, terwijl nieuwe initiatieven of veranderende maatschappelijke behoeften moeilijker kunnen worden gefinancierd. Dat druist in tegen het gelijkheidsbeginsel, dat verankerd is in artikel 10 en 11 van de Grondwet. Dat gelijkheidsbeginsel vereist dat gelijke gevallen gelijk, en ongelijke gevallen ongelijk worden behandeld, tenzij er een objectieve en redelijke verantwoording is om dat niet te doen. Een onderscheid dat alleen gebaseerd is op een historische subsidieverlening, zonder inhoudelijke link met beleidsdoelstellingen of kwaliteit, mist die rechtvaardiging.

De voorgestelde opheffing van het tweede lid van artikel 31 heeft tot doel de noodzakelijke beleidsvrijheid van de Vlaamse Regering te herstellen en waarborgt dat alle organisaties op gelijke voet worden beoordeeld, namelijk alleen op basis van hun actuele kwaliteit, relevantie en bijdrage aan het algemeen belang. Zo wordt het primaat van de politiek opnieuw bevestigd.

Als aanvulling op de opheffing van het tweede lid wordt logischerwijs ook het derde lid van artikel 31 opgeheven. Die bepaling legt vast dat de Vlaamse Regering voor sociaal-culturele volwassenenorganisaties die een andersluidende evaluatie of een andersluidend advies hebben ontvangen dan wat in het tweede lid wordt vermeld, de minimale werkingssubsidie kan bepalen in verhouding tot het subsidiebedrag voor het laatste werkjaar van de voorafgaande beleidsperiode.

2. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Dit artikel bepaalt de opheffing van artikel 31, tweede en derde lid, van het decreet van 10 maart 2023 over de subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Door het opheffen van die bepalingen wordt de beleidsruimte van de Vlaamse Regering volledig hersteld. De regering behoudt op die manier de vrijheid om de toekenning en omvang van subsidies te bepalen op basis van actuele beleidsprioriteiten, maatschappelijke behoeften en budgettaire mogelijkheden.

De wijziging bevordert bovendien de gelijke behandeling van alle organisaties in het sociaal-cultureel volwassenenwerk, ongeacht hun voorgeschiedenis of eerdere financiering. Op die manier wordt de uitvoerende macht niet langer gebonden door een automatische financiële garantie die geen verband houdt met inhoudelijke kwaliteit of beleidsrelevantie. De opheffing draagt dus bij tot een eerlijker, flexibeler en toekomstgerichter subsidiebeleid.

Artikel 3.

Dit artikel bepaalt de opheffing van een bepaling van dezelfde strekking in artikel 63, §2. Het gaat om een van de overgangsmaatregelen voor de sociaal-culturele volwassenenorganisaties die al een werkingssubsidie hebben ontvangen op basis van het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en die voor het eerst een werkingssubsidie aanvragen op basis van het decreet van 10 maart 2023 over de subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Omdat in die bepaling verwezen wordt naar de regeling van artikel 31, tweede lid, wordt ook die bepaling opgeheven. Artikel 63, §1, die behouden blijft, is voldoende als overgangsbepaling en waarborgt de rechtszekerheid.

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 31 van het decreet van 10 maart 2023 over de subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk worden het tweede en het derde lid opgeheven.

Art. 3. In artikel 63 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 2 opgeheven.

Filip BRUSSELMANS
Klaas SLOOTMANS
Bart VAN OPSTAL
Mercina CLAESEN
Chris JANSSENS